

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าสุพรรณบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

PEOPLE PARTICIPATION IN THE ADDICT PROTECTION AND RESOLUTION
PROJECT IN THE AREA OF WANGCHAPOO SUB-DISTRICT ADMINISTRATION
ORGANIZATION, KANUWORALUKBURI DISTRICT, KAMPAENGPETCH PROVINCE

สุรจิต มีศรี

Surajit Meesree

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าสุพรรณบุรี จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู รวม 5 ตำบล จำนวน 381 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบมีส่วนร่วมในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เมื่อจำแนกตามเพศ และจำแนกตามสถานภาพการสมรส โดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพโดยภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามกลุ่มรายได้ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยภาพรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน ไม่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกันทั้ง 5 ด้าน

Abstract

This research was aimed at studying and comparing the People participation in the addict protection and resolution project in the area or Wangchapoo Sub-District Administration Organization, Kanuworalukburi district, Kampaengpetch Province. Sample groups were people living in areas administered by wangchapoo Sub-District Administration Organization, totaling 381 persons. The research made study in 5 areas. Sampling was made by using a number of steps. Data analyze was done by using statistical means, Standard deviation. Comparison was made by testing values on t-test and F-test.

Results of the research found that participation of the public in the prevention and solving of drug addiction played a very high role. All the 5 areas being studied included participation in Knowing of the problem, and be alder to express opinions and give advices, participation in choosing and presenting direction for decision making, participation in the process of making decision, participation in the stipulation for the direction in operation, participation in follow and investigate the proceed of operation.

Comparison made on the participation of the public in the prevention of solving of drug addiction problems when categorized according to sex, marital status, the level of participation, in general, there was no difference to be found when this was categorized by their level of education in general, there were differences with statistical significance value of .01 when it was categorized by their occupation in general there were differences with statistical significance value .01 when it was categorized by their income, in general there were differences with statistical significance value of .01 when it was categorized by the length of time they had been living in the area, in general, there were differences with statistical significance value of .05. And when it was categorized according to group membership in the community, there was no difference in all five areas studied consider the participation of public in the prevention and solving of drug addiction problems.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีความรวดเร็วและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกระบวนการผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดนั้นมีความสลับซับซ้อนมาก ทำให้เจ้าหน้าที่เข้าไปทำลายแหล่งผลิตนั้นได้ยาก ส่วนตัวยากี่ได้มีการพัฒนาให้มีพิษรุนแรงมากยิ่งขึ้น และมีหลากหลายรูปแบบ จึง

สามารถอำพรางผู้พบเห็นได้ อีกทั้งยาเสพติดให้ผลตอบแทนสูงมาก ผลประโยชน์ที่ได้รับจึงเป็นสิ่งชักจูงให้ผู้ผลิตและผู้ค้ากระทำผลิตโดยไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ได้รับ ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ โดยประชากรเพิ่มการแข่งชันทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต และมีผลต่อพฤติกรรมของประชาชนที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสิ่งแวดล้อมและสังคม จนบางคนต้องหันไปพึ่งสารเสพติดหรือยาเสพติด ซึ่งเมื่อใช้บ่อยครั้งก็กลายเป็นผู้ติดยาทำให้เป็นปัญหาสังคมเกิดขึ้น ทั้งนี้สถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ ดังนี้ สถิติผลการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศในรอบปี 2549 มีทั้งสิ้น 74,403 คดี จำนวนผู้ต้องหา 81,937 คน น้ำหนักของกลางทั้งสิ้น 25,904.29 กิโลกรัม จำแนกเป็นตัวยาลึก อาทิ เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ประมาณ 13.48 ตัน เม็ดหรือ 1,213.40 กิโลกรัม เฮโรอีน 91.66 กิโลกรัม ไอซ์ 93.74 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 6.73 กิโลกรัม คีตามีน 21.88 กิโลกรัม โคคาอิน (โคเคน) 36.36 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 11.87 ตัน และ พืชกระท่อม 6.27 ตัน

แสดงจำนวนคดีและจำนวนผู้ต้องหาปี 2546-2550

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา
2546	102,334	108,315
2547	55,423	60,669
2548	66,724	73,257
2549	74,403	81,937
2550	1,209	1,470

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

จากปัญหาดังกล่าว มีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และต่อประเทศไทย ซึ่งมีผลไปถึงความมั่นคงของประเทศอันเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อดำเนินการควบคุมปราบปราม ตลอดจนการป้องกันแก้ไข และบำบัด ผู้ติดยาเสพติด ดังนั้นประชาชนจึงต้องตื่นตัวเพื่อเข้ามาช่วยในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ ได้ผนึกกำลัง และระดมทรัพยากรต่างๆ เข้าแก้ไขปัญหาลดจนจัดให้เป็นนโยบายที่สำคัญของประเทศที่จะป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีการศึกษารวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกับปัญหายาเสพติดในประเทศไทยขึ้น เพื่อช่วยทรัพยากรที่สำคัญของชาติ คือ มนุษย์ ให้มีคุณภาพและมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ

รัฐบาลได้ตระหนักถึงอันตรายร้ายแรงจากผลกระทบของการใช้ยาเสพติดดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายที่จะแก้ปัญหายาเสพติดให้ได้ผลโดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดว่า ต้องเร่งรณรงค์สร้างกระแสสังคมให้ทุกคนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดและมีจิตสำนึกในการ

ร่วมกันแก้ปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมบทบาทของสถาบันในสังคม ซึ่งได้แก่ สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน และสถาบันการศึกษาให้ตระหนักถึงปัญหาและการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดที่ชัดเจนและต่อเนื่อง (ศิริประภา เดชรอด, 2546: 1-2)

ในส่วนของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงาน แยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีใ้้อธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลตามวิธีการที่เหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นซึ่งเป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง เพื่อผลประโยชน์ของรัฐบาลและผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง

การปกครองท้องถิ่นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา

จากแนวคิดของการกระจายอำนาจของท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการไปถึงตัวประชาชนให้มากที่สุด และถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชน มีส่วนทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและต่อหน่วยงานด้วย โดยเป็นส่วนที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่กระจายอำนาจออกไปสู่ท้องถิ่น ตามแนวคิดที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นบันไดของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลูขึ้น เพื่อให้ประชาชนในเขตการปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดในท้องถิ่นของตนเองในด้านการวางแผน ด้าน

การบริหารงบประมาณ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล

ปัญหาหนึ่งของชุมชนที่ต้องการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง คือปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้ากำลังเป็นปัญหาและเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงของสังคมไทย เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานานที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าในระยะที่ผ่านมาทุกรัฐบาลจะพยายามหาหนทางแก้ไขปัญหา แต่ปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและการแพร่กระจายของยาเสพติด เช่น ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแหล่งอบายมุขต่างๆ ได้แก่ สถานบริการและสถานบันเทิงต่างๆ ก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของแต่ละองค์กรก็ตาม แต่มองในภาพรวมแล้วปัญหายาเสพติดก็ยังขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ร่วมกันในครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ความมั่นคงและความอบอุ่นในครอบครัวถือว่าเป็นด่านแรกในการคุ้มครองป้องกันภัยจากยาเสพติดให้น้อยลง รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นนโยบายสำคัญ เร่งด่วน ด้วยการกำหนดแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพ ต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่าง

เด็ดขาด รวมทั้งได้ระดมความคิดเห็นจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางข้างต้น จะต้องยึดพื้นที่เป็นหลัก เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา และให้ความสำคัญแก่การป้องกัน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชน เพื่อลดความต้องการใช้ยาเสพติดควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบำบัดรักษาฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยา การปราบปรามอย่างเฉียบขาด จริงจัง มุ่งลดปริมาณการผลิตและจำหน่ายยาเสพติด

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเมื่อกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาของชุมชน สังคม ประเทศชาติเข้าใจว่า ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เป็นการสะท้อนถึงแนวคิดที่รวมศูนย์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาไว้ที่กลไกของรัฐ ในลักษณะจากบนลงล่างประชาชนเป็นเพียงผู้รับผลหรือ อย่างดีที่สุดก็เป็นได้เพียงผู้ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนการแก้ปัญหาเท่านั้นการแก้ปัญหา ในลักษณะนี้ดำเนินการมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นการผูกขาดโดยรัฐเป็นผู้แก้ปัญหาซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวจะไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ยั่งยืน แต่ถ้ารัฐขาดความสนใจเมื่อใดปัญหายาเสพติดก็จะเกิดขึ้นใหม่อีก

ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรในกิจกรรม ทั้งยังเกิดความรู้สึกว่าภาระหน้าที่การแก้ปัญหาเป็นเรื่องของรัฐ ไม่ใช่เรื่องของตนเอง หรือชุมชนที่จะต้องแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงได้ เพราะในแต่ละพื้นที่มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ที่จะเข้าใจถึงสภาพปัญหาความเป็นไป และแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นๆ ทั้งนี้ ปัญหาสาธารณสุขเป็นปัญหาที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข จึงต้องเป็นการกระทำที่ร่วมกันของทุกคน ทุกองค์กร ทุกหน่วยงานในชุมชน

จากหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายๆ มาตรา 80(4), 85, 87, 281-290 ซึ่งได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น จึงสามารถจัดประเด็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น ดังเช่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน รวมถึง การมีส่วนร่วม

ร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ ซึ่งในการจัด โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นยังได้จัดทำโครงการที่สนองตอบยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขอีกด้วย และได้นำยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกันสาธารณสุข มาใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในเขตตำบลวังชะพลูอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังชะพลูได้ตระหนักถึงปัญหาสาธารณสุขอย่างไร ประชาชนได้ให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของตำบลวังชะพลูอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและดำเนินการในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในเขตตำบลวังชะพลู อันจะนำไปสู่ตำบลปลอดสาธารณสุขและนำไปปรับใช้กับเทศบาลและองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

บ้านนาเหนือ

บ้านห้วยแก้วสามัคคี

บ้านช่องลม

บ้านหนองกระท่อม

บ้านวังน้ำซึม

บ้านไร่คอนแดง

บ้านวังตาช่วย

บ้านชายงาม

บ้านโป่งคู้

บ้านหนองปลิง

2. ขอบเขตตัวแปร การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรที่จะทำการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพการสมรส
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) อาชีพ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้จะศึกษากับประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล วังชะพลู อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ทั้งหมด 20 หมู่บ้าน ได้แก่

บ้านวังน้ำวน

บ้านใหม่ทรัพย์เจริญ

บ้านเนินสำราญ

บ้านหนองชุมแสง

บ้านหนองนา

บ้านตะแบกงาม

บ้านแสงธรรม

บ้านเนินสำราญ

บ้านสองหนอง

บ้านเนินมะปราง

6) รายได้

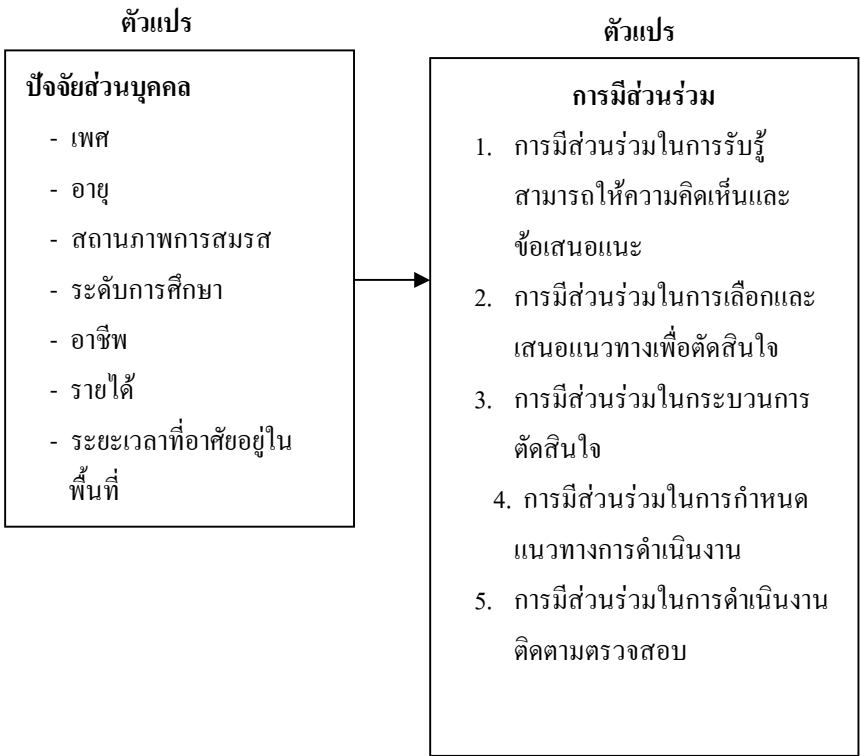
7) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

8) สมาชิกกลุ่ม

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- 2) การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
  - 3) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
  - 4) การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางดำเนินงาน
  - 5) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ
3. ขอบเขตระยะเวลาที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ ตั้งแต่ เดือน เมษายน - กันยายน 2552

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากแนวคิด และทฤษฎี ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบในการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ หลักการของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และการมีส่วนร่วมตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่น ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการมีส่วนร่วม

ของประชาชนตามในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วน
ตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า วรลักษบุรี
จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการ
ดำเนินการวิจัย คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่การ
ปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลวัง
ชะพลู จำนวน 20 หมู่บ้าน ซึ่งมีประชากร
ทั้งสิ้น จำนวน 14,022 คน (ข้อมูลจากสถิติ
งานทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอขามเฒ่า
วรลักษบุรี ณ วันที่ 30 กันยายน 2551)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ใน
เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลวังชะพลู โดยกำหนดขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างจากตามตารางการสุ่มของ Taro
Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน สุ่มตัวอย่าง
ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสุ่มเลือกหมู่บ้าน
คือ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย ด้วยวิธีจับ
ฉลาก คือ สุ่มเลือกหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ได้
จำนวน 10 หมู่บ้าน

2.2 การสุ่มเลือกกลุ่ม
ตัวอย่าง คือ สุ่มเลือกตามสัดส่วนของ
จำนวนประชาชนในแต่ละหมู่บ้านจนได้กลุ่ม

ตัวอย่างตามจำนวน 381 คน ตามตารางกลุ่ม
ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม แนวคิด ทฤษฎี และการ
ค้นคว้า จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป
เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบ
เลือกตอบ (Check list) ซึ่งจะถามเกี่ยวกับ
เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับ
การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่
อาศัยอยู่ในพื้นที่ สมาชิกกลุ่ม ข้อมูลระดับ
การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต
(Likert's scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ภายใต้การมีส่วนร่วม
คือ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีส่วน
ร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน มี
ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน มี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจ จัดให้มีกลไกการ
ตรวจสอบการดำเนินงาน และเป็น
แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของ
ผู้ตอบแบบสอบถามในการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ระหว่าง
ประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลมี
ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด
(Open-ended questions) เพื่อให้ผู้ตอบ

แบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะแนว
ทางแก้ไขปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วม

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัย
นำแบบสอบถามทั้งฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง
เป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาตรวจสอบความ
ตรง (Validity) ของแบบสอบถาม จำนวน 5
ท่าน โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC
ระหว่าง 0.8 – 1 มาใช้เป็นคำถามใน
แบบสอบถาม สำหรับข้อคำถามที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้มีและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุง
แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่ม
พระเจ้าอวาส จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้
(try out) กลับคืนมาและคำนวณหาค่าความ
เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วย
วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)
ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (พิชิต
ฤทธิ์จรูญ, 2544: 278-279) เมื่อคำนวณแล้ว
ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถาม เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล
ด้วยตนเอง ระหว่างเดือนเมษายน - กันยายน
2552 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่มีความ
สมบูรณ์ตามเกณฑ์ของเครื่องมือในแต่ละ
ตอนแล้วนำไปประมวลผลและวิเคราะห์
ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
ค่าสถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ และความถี่
วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการมีส่วน
ร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมี
ส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
เสพติด สถิติที่ใช้ คือ ทดสอบค่าที (t-test)
และค่าเอฟ (F-test) ส่วนข้อมูลที่ได้จาก
คำถามปลายเปิด ใช้วิธีเรียงลำดับตาม
ความถี่มากน้อยของมีส่วนร่วมและหาค่า
ร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์กรบริหาร
ส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าบุรี
จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเพศ ปรากฏว่าส่วน
ใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 199 คน คิด
เป็นร้อยละ 51.80 ด้านอายุ ปรากฏว่าส่วน
ใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 165
คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ด้านสถานภาพ
การสมรส ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพ
สมรส จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40
ด้านระดับการศึกษา ปรากฏว่าส่วนใหญ่มี
ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน
121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 ด้านอาชีพ
ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีรับจ้างทั่วไป จำนวน

165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ด้านรายได้ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 500 – 5,400 บาท จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40. ด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ด้านสถานภาพการเป็น สมาชิกกลุ่มในชุมชน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 84.80

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และข้อที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบ ส่วนข้ออื่นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากค่อนข้างสูงทุกข้อ

2.1 ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และเมื่อ พิจารณาองค์ประกอบเป็นรายข้อ พบว่า มี ส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ และแสดงความคิดเห็นในการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับยาเสพติด และข้อ

ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะให้มีการจัดฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ยาเสพติด

2.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อ ตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยภาพรวมมีส่วนร่วมใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และเมื่อ พิจารณาองค์ประกอบ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมีส่วนร่วมใน การเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ใน การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวางแผน ป้องกันยาเสพติด อยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง ที่สุด และข้อที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่อนข้างต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการ เลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจการเข้า เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในการแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด

2.3 ผลการวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ พบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด โดยภาพรวมมี ส่วนร่วมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เกี่ยวกับการวางแผนป้องกันยาเสพติด และ ข้อที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างต่ำ ที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมในการแก้ไข

ปัญหาสุขภาพจิต ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็น เพราะประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการวางแผนป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน พบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต โดยภาพรวมมี ส่วนร่วมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ พบว่า มีส่วน ร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมี ส่วนร่วม ในการ กำหนดแนวทางการ ดำเนินงานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้น ให้เกิดกระแสการต่อต้านยาเสพติด อยู่ใน ระดับมากค่อนข้างต่ำ และข้อที่มีส่วนร่วมอยู่ ในระดับมากค่อนข้างต่ำที่สุด คือ การมีส่วน ร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน โดยการเป็นกรรมการ ควบคุม ดูแล ประสานงาน ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานติดตามตรวจสอบ พบว่า ระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต โดยภาพรวมมี ส่วนร่วมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบ พบว่า มีส่วน ร่วมอยู่ในระดับมากค่อนข้างสูง คือ การมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผน ป้องกันปัญหาสุขภาพจิต และข้อที่มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากค่อนข้างต่ำที่สุด คือ การมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ ในการปรับปรุงวิธีการแก้ไขปัญหาและ

ป้องกันยาเสพติด และ การมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานติดตามตรวจสอบในการ กำหนดเขตปลอดยาเสพติดของหมู่บ้าน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย ส่วนบุคคล ดังนี้

ระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีส่วน ร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ทั้งนี้มีด้านการมีส่วนร่วมในการ เลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ แยกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ ดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานติดตามตรวจสอบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาชีพ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มี ส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือก และเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ด้านการมี ส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ด้านการมี ส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ ดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานติดตามตรวจสอบ

รายได้ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีส่วน ร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอ

แนวทางเพื่อตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ

ระยะที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยภาพรวมและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า วังชะพลู จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ ปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า วังชะพลู จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในระดับมาก เพราะประชาชนได้รับรู้ข้อมูลต่างๆ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในโครงการแก้ไขปัญหาเสพติดได้เข้ามามีส่วนในการเลือกและเสนอ

แนวทางเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายในการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง และเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยดูแลและป้องกันปัญหาเสพติดที่จะเกิดขึ้น และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ คงทับทิม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่า วังชะพลู จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ยาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น และ ปริญญาตรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่าปริญญาตรี และ มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่า ประถมศึกษาปริญญาตรีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่า มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่า มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.) ปริญญาตรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากกว่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟิรพันธุ์ สังข์เรือง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ริมต่อการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเทศบาลตำบลแม่ริมมาก

2.2 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล

แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นายฟิรพันธุ์ สังข์เรือง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ริมต่อการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเทศบาลตำบลแม่ริมมาก

2.3 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟิรพันธุ์ สังข์เรือง (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับรายได้ของประชาชน

มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ
ประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่ริมต่อการ
ดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของเทศบาลตำบลแม่ริมมาก

2.4 ประชาชนที่มีระยะที่อาศัยอยู่ใน
พื้นที่ต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ
องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ผล
การศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลวังชะพลู อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัด
กำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย มีข้อเสนอแนะ
ในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะ
ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมใน
การรับรู้ ปรากฏว่าประชาชนมีความคิดเห็น
สูงที่สุดในข้อการมีส่วนร่วมในการรับรู้และ
แสดงความคิดเห็นในการเผยแพร่ความรู้
ข้อมูลข่าวสารและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับ
ยาเสพติด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล
ควรดำเนินการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร
และแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด
ให้ประชาชนทราบตลอดไป แต่ใน
ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลควร
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ แสดง
ความคิดเห็นและเสนอแนะในการจัดทำ

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ด้วย

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมใน
การเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
ปรากฏว่าประชาชนมีความคิดเห็นสูงที่สุดใน
ข้อการมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอ
แนวทางเพื่อตัดสินใจ ในการกำหนดพื้นที่
เป้าหมายในการวางแผนป้องกันยาเสพติด
แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมี
กระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวางแผนป้องกัน
ยาเสพติดที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของ
ประชาชน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล
ควรใช้กระบวนการในการกำหนดพื้นที่
เป้าหมายในการวางแผนป้องกันยาเสพติด
เช่นนี้ตลอดไป ส่วนการเข้าเป็น
คณะกรรมการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหายา
เสพติด องค์การบริหารส่วนตำบลควรมี
แนวทางคัดเลือกตัวบุคคลเข้าเป็น
คณะกรรมการที่โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับ
ของประชาชน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมใน
กระบวนการตัดสินใจ ปรากฏว่าประชาชนมี
ความคิดเห็นสูงที่สุดในข้อการมีส่วนร่วมใน
กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน
ป้องกันยาเสพติด แสดงว่าองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วม
ตัดสินใจในการวางแผนป้องกันยาเสพติดด้วย
ซึ่งทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ดังนั้น
องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้
ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการวางแผน
ป้องกันยาเสพติด รวมทั้งในด้านอื่นๆ แต่ใน

ขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการคัดเลือกกิจกรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน/หมู่บ้านด้วย

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ปรากฏว่าประชาชนมีความคิดเห็นสูงสุดในข้อการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้เกิดกระแสการต่อต้านยาเสพติด แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้เกิดกระแสการต่อต้านยาเสพติด ที่เป็นขั้นตอน และประสพผลสำเร็จ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินงานการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้เกิดกระแสการต่อต้านยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้านมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในโครงการชุมชนเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ ปรากฏว่าประชาชนมีความคิดเห็นสูงสุดในข้อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนป้องกันปัญหายาเสพติด แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจนเป็นที่พอใจ เห็นควรเปิด

โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเช่นนี้ต่อไป แต่ในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบในการกำหนดเขตปลอดยาเสพติดของหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และในระดับจังหวัดต่อไป เพื่อให้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนและหาวิธีการปรับปรุงแก้ไข หรือหาทางส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในเรื่องอื่นๆ ของชุมชน/หมู่บ้านให้ตรงต่อความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีความต้องการมีส่วนร่วมตลอดจนหารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องอื่นต่อไป

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ คงทับทิม. (2546). การมีส่วนร่วม

ร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน

ปัญหายาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณี

เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานี

ตำรวจภูธรตำบลกระต๊อบ อำเภอ

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏนครปฐม ธีรยุทธ ไชยศิลป์. (2548). แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนทำอิฐล่าง ตำบลทำอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

พิรพันธุ์ สังข์เรือง. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ: ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริประภา เดชรอด. (2546). การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนห้วยม้าวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี. (2541). แนวคิดและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.